

KRONIKA ŻAŁOBNA

STANISŁAW NOWIŃSKI

1921—1989

Dnia 17 września 1989 zginął tragicznie dr inż. Stanisław Nowiński, długoletni pracownik Terenowej Stacji Sudeckiej Zakładu Ochrony Przyrody PAN, w latach 1969—1979, a następnie, aż do przejścia na emeryturę, Instytutu Badawczego Leśnictwa we Wrocławiu.

Stanisław Nowiński urodził się 12 września 1921 r. w Krakowie. Ojciec jego, po zakończeniu służby w Legionach, pracował jako nauczyciel w Kole. Wzięty jako zakładnik w pierwszych dniach września 1939, zginął potem w obozie koncentracyjnym. Świadcstwo dojrzałości uzyskuje Stanisław Nowiński w maju 1939 w Liceum im. Tadeusza Kościuszki w Kaliszu. W 1941 r. zostaje wywieziony na roboty do Niemiec, ale po ucieczce ze stacji Wrocław Główny przedostaje się na teren Generalnej Guberni i do końca wojny pracuje jako manipulant leśny na Kielecczyźnie. Tam wstępuje do Armii Krajowej. W 1945 r. zapisuje się na Wydział Leśny Uniwersytetu Poznańskiego, który kończy w 1950 r. W latach 1948—1949 oraz ponownie 1951—1955 pracuje w Oddziale Urządzania Lasu Dyrekcji Lasów Państwowych w Poznaniu. W latach 1949—1951 jest asystentem w Katedrze Meteorologii, a później Urządzania Lasu. W 1955 r. przenosi się na stałe do Wrocławia i rozpoczyna aspiranturę w Katedrze Melioracji Rolnych i Leśnych WSR, pod kierunkiem prof. Stanisława Baca. W 1964 r. podejmuje pracę w Stacji Sudeckiej Zakładu Gospodarki Górskiej PAN, a od 1 kwietnia 1969 w Zakładzie Ochrony Przyrody PAN, do którego włączono powyższą placówkę. Stopień doktora nauk technicznych uzyskuje w 1965 r. za pracę: *Zależność deficytu odpływu od średniego wzniesienia i lesistości zlewni cząstkowych w źródłiskowej zlewni Bobru*. W 1979 r. przenosi się do Instytutu Badawczego Leś-

nictwa, gdzie pracuje aż do przejścia na emeryturę w 1986 r. Pomimo pracy w PAN, a potem w IBL, stale utrzymuje kontakt z uczelnią, gdzie od 1964 r. aż do 1986 r. prowadzi wykłady z melioracji leśnych.

Przejście na emeryturę nie oznaczało przerwania działalności zawodowej. Dr Stanisław Nowiński kontynuował opracowywanie monografii lasów sudeckich. Było to ogromne zadanie wymagające przepracowania danych z operatów urzędzeniowych wszystkich nadleśnictw sudeckich. Praca ta, prowadzona przez wiele lat, poza realizowanymi tematami, była bardzo zaawansowana. Czy uda się wykorzystać zebrane materiały?

Dorobek dra Stanisława Nowińskiego obejmuje kilkadziesiąt prac publikowanych i nie publikowanych z zakresu leśnictwa, melioracji, hydrologii, torfoznawstwa i innych. Zagadnień ochrony przyrody dotyczą publikacje:

- *Wyniki badań nad wpływem lasu na stosunki hydrologiczne w górach*. Zesz. Kom. ZZG PAN 9 (1965): 41—52.
- *Przyrodnicze i gospodarcze znaczenie lasów górskich. Problemy gospodarki w rejonach górskich*, PAX (1971): 67—75.
- *O potrzebie zmian w instrukcji zarządzania lasów górskich*. *Chrońmy Przyr. Ojcz.* 3 (1977): 64—67.
- *Granice Krainy Sudeckiej*. *Sylwan* 123 (1979), 12: 65—72.
- *Oczyszczanie i wykorzystanie ścieków w środowisku gleb leśnych*. *Zesz. Problem. Post. Nauk Roln.* 204 (1978): 13—22 (wspólna z F. Białkiewiczem i J. Boćko).
- *Problemy Karkonoskiego Parku Narodowego*. *Acta Univ. Wratislavi.* 506 (1983): 101—106.
- *Lasry W: Karkonosze polskie* (praca zbiorowa pod redakcją prof. dr. A. Jahnna). Ossolineum 1985, s. 273—290 (wspólna z M. Bugajskim).

Dr Stanisław Nowiński działał też społecznie na polu ochrony przyrody. Przez wiele lat pełnił obowiązki sekretarza Sekcji Sudeckiej Komitetu Zagospodarowania Ziemi Górskich PAN, a szczególnie mocno był związany z Karkonoskim Parkiem Narodowym. Od 1972 r. był członkiem Rady Parku; od 1975 pełnił funkcję sekretarza, a od 1979 był jej wiceprzewodniczącym.

Ale przecież nie suche fakty są tym, co najbardziej ważne i warte przypomnienia. Dr Stanisław Nowiński był człowiekiem skromnym, sumiennym, pracowitym, niezwykle uczynnym, o dużym poczuciu humoru. Obdarzony wspaniałą pamięcią i szerokimi zainteresowaniami zadziwiał otoczenie swoją wiedzą. Poruszał się swobodnie w zagadnieniach literatury, historii, kultury i współczesnych prądów filozoficz-

nych. Będąc gorącym patriotą i człowiekiem głębokiej wiary oddziaływał na otoczenie swoją postawą. Od początku aktywnie włączył się w działalność NSZZ „Solidarność”, a w stanie wojennym wspierał wielorako struktury podziemne Związku i działał w Arcybiskupim Komitecie Charytatywnym we Wrocławiu. Myślę, że jego wielka skromność nie pozwalała mu na zajmowanie eksponowanych stanowisk czy funkcji. Był powszechnie lubiany i miał przyjaciół we wszystkich środowiskach, gdzie pracował i działał. W życiu dra Stanisława Nowińskiego widać było ogromną konsekwencję i to, że zawsze kierował się raz przyjętymi ideałami, których linię wyznaczyły dwie przysięgi, ta harcerska złożona 13 maja 1934 i ta druga złożona w Armii Krajowej. Na cmentarzu św. Rodziny we Wrocławiu żegnało go liczne grono przyjaciół.

Żegnaj Przyjacielu.

Zbigniew Jakubiec